

Handreiking regeling Meerkosten 2022 Jeugdwet en Wmo 2015

Versie 1.0.1 (DEF2)

4 juli 2022

Aanleiding

De VNG en het Rijk hebben in het voorjaar 2020 afspraken gemaakt over het bieden van financiële zekerheid en ruimte aan zorgorganisaties en professionals. Dit was destijds en is ook in 2022 nodig om zorgorganisaties en professionals, in deze uitzonderlijke tijden, een uiterste inspanning te kunnen laten verrichten om het coronavirus maximaal te controleren, kwetsbare mensen te beschermen en goede zorg te verlenen voor diegenen die dit nodig hebben.

Financiële afspraken over garanties zijn ten tijde van de coronacrisis noodzakelijk, maar enkel houdbaar wanneer dit geen van de betrokken partijen financieel voordeel oplevert. Deze handreiking is een richtinggevende uitwerking van de bestuurlijke afspraken over de meerkosten tussen het Rijk en de VNG¹. Aan contractpartijen wordt geadviseerd om meer- en minderkosten tijdig met elkaar af te stemmen.

Het is complex om klip-en-klaar aan te geven wat meer- en minderkosten precies zijn en wanneer ze voor aanvullende afspraken in aanmerking komen, veelal is het afhankelijk van specifieke omstandigheden.

Afspraken over het proces

Het proces voor de meerkosten 2022 is gelijk aan de stappen zoals doorlopen in 2020 en 2021. Een en ander is toegelicht en beschreven in de [notitie accountantscontrole in relatie tot coronacompensatie](#) sociaal domein 2021 onder spoor 2². Voor verantwoording van de meerkosten over 2022 bereiken aanbieders uiterlijk 31 maart 2023 met een individuele gemeente overeenstemming over de meerkosten en de hoogte daarvan. Partijen wordt aangeraden om hiervoor gebruik te maken van de landelijke aanpak en formats om hiermee de administratieve lasten voor alle betrokken partijen zoveel als mogelijk te beperken. Voorts wordt geadviseerd uiterlijk 1 december 2022 te kiezen als uiterste datum waarop aanbieders aan gemeenten op zijn minst een inschatting van de te verwachten meerkosten opgeven, zodat gemeenten hier rekening mee kunnen houden bij het opstellen van de jaarrekening.

¹ Passage uit de afspraken tussen Rijk en VNG van 25 maart 2020:

De verlening van zorg en ondersteuning leidt soms tot meerkosten als gevolg van de coronacrisis, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van deze maatregelen zullen vergoed worden. Het is van belang deze meerkosten op een eenvoudige manier in beeld te brengen. Het Rijk zal gemeenten compenseren voor de meerkosten die zij aan hun aanbieders betalen t.b.v. de extra maatregelen vanwege corona.

² Deze notitie wordt in het najaar geactualiseerd voor het financiële verantwoordingsjaar 2022

Ketenbureau i-Sociaal Domein

Samen met gemeenten en zorgaanbieders werken we aan het terugdringen van de administratieve lasten

Afspraken in geval van ‘onigheid’

Voor gemeenten en instellingen bestaat de mogelijkheid om de regio-adviseur van het ketenbureau i-Sociaal domein in te schakelen. Het ketenbureau ondersteunt gemeenten en instellingen in de uitvoering van de corona maatregelen, door bijvoorbeeld protocollen en formats te publiceren of te adviseren, te bemiddelen en te ondersteunen. Een overzicht van alle regioadviseurs is te vinden op de website van het [Ketenbureau](#).

Meerkosten 2022: toelichting per onderwerp

1. Algemene kenmerken van kosten die kwalificeren als meerkosten (of niet)
2. Kosten die niet als meerkosten worden aangemerkt
3. Categorieën van meerkosten (niet limitatief) die kwalificeren als meerkosten
4. Kosten die kwalificeren als minderkosten (niet limitatief)

Meerkosten 2022: toelichting op meerkosten en minderkosten

Uitgangspunt bij het indienen van meerkosten is dat er altijd een direct verband moet kunnen worden gelegd tussen de meerkosten en de maatregelen van het Rijk en het RIVM:

1. Algemeen

- 1) De kosten zijn door of voor rekening van de zorgaanbieder gemaakt in het jaar 2022.
- 2) De kosten zijn het gevolg van coronamaatregelen van het Rijk en/of het gevolg van het volgen van RIVM-richtlijnen.
- 3) De kosten zouden onder reguliere omstandigheden niet zijn gemaakt.
- 4) De kosten zijn noodzakelijk om toegewezen zorg te kunnen continueren op een wijze die voldoet aan RIVM-richtlijnen.
- 5) De meerkosten zijn exclusief bestemd om te worden vergoed op basis van [deze regeling](#) én voor zover de kosten niet reeds op een andere wijze zijn of worden gecompenseerd.
- 6) De meerkosten staan in verhouding tot het doel (continuïteit van zorg).
- 7) De kosten komen bovenop de door de gemeente betaalde reguliere omzet.
- 8) De kosten zijn geen onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering.
- 9) Eventueel in aanmerking komende kosten van investeringen (zoals uitgaven voor ICT die kwalificeren als meerkosten) zijn toegerekend op basis van de economische levensduur
- 10) De meerkosten zijn aan te tonen op basis van de gevoerde registratie:
 - a) De registratie is voldoende specifiek en biedt inzicht in de opbouw van de kosten
 - b) De rechtmatigheid van de gedeclareerde kosten is vast te stellen

2. Géén meerkosten

- 1) Extra of hogere uitvoeringskosten voor gemeenten
- 2) Minder inkomsten (zoals eigen bijdragen) voor gemeenten
- 3) Hogere overheadkosten van aanbieders
- 4) Vergoeding voor niet-geleverde zorg door aanbieders
- 5) Vergoeding aan aanbieders voor alternatieve levering van zorg
- 6) Minder inkomsten door uitgestelde vraag naar noodzakelijke zorg van aanbieders
- 7) Kosten van hogere vraag naar zorg die niet een direct gevolg zijn van coronamaatregelen
- 8) Kosten van hogere vraag naar maatschappelijke voorzieningen die niet een direct gevolg zijn van coronamaatregelen

3. Meerkosten

- 1) De kosten van aanbieders die betrekking hebben op één van deze kostencategorieën:
 - a) Beschermingsmiddelen (bijvoorbeeld mondkapjes en handschoenen, materialen zoals plexiglas schermen om locaties 'coronaproof' te maken, testen en opslag van beschermingsmiddelen).
 - b) Zelftesten (**nieuw in 2022**) voor eigen zorgpersoneel (mogelijkheid om vaker preventief te testen, in beginsel wordt uitgegaan van gemiddeld 2 testen per medewerker per week)
 - c) Bij verblijfszorg, extra inzet van medisch personeel
 - i) voor de beoordeling van ziekteverschijnselen of
 - ii) voor de verzorging van cliënten die in quarantaine zijn.

- d) Extra huur van locaties om de 1,5 meter afstand te organiseren
- e) Extra kosten bij vervoer, dagbesteding en maatschappelijke opvang die volgen uit het 1,5 meter afstandscriterium
- f) Extra inhuur personeel³ waarvan kosten niet te dekken zijn uit reguliere omzet als gevolg van:
 - i) Verminderde inzetbaarheid bestaand personeel. Deze verminderde inzetbaarheid kan bijvoorbeeld worden veroorzaakt omdat moet worden gewacht op een testuitslag, maar ook omdat sprake kan zijn van bovenmatig ziekteverzuim bij de zorgaanbieder. Bij de duiding van hetgeen wordt verstaan onder bovenmatig ziekteverzuim, wordt voor de berekening van de in te dienen meerkosten geadviseerd, als referentie het ziekteverzuimpercentage bij de zorgaanbieder het jaar 2019⁴ te hanteren⁵.
 - ii) Extra werkzaamheden door coronamaatregelen
 - iii) Schoolsluitingen (residentiële jeugdhulp)
- g) Beschikbaar stellen quarantaineopvang
- h) Alternatieve vorm van zorgverlening met hogere kosten dan reguliere vormen van zorgverlening (enkel indien er extra kosten zijn die niet gedekt kunnen worden uit de reguliere omzet, kan er sprake zijn van meerkosten)
- i)

(Advies aan de contractpartijen is om meerkosten tijdig met elkaar af te stemmen)

- 2) Kosten als gevolg van RIVM-maatregelen, van gemeenten die zorg verlenende instantie zijn
- 3) De huurkosten van gemeenten voor door de gemeente gehuurde locaties voor bijvoorbeeld maatschappelijke opvang (vanwege 1,5 meter criterium)
- 4) Vaccinatie gerelateerde kosten aanbieders
 - a) Kosten voor de inzet van vervangend personeel van aanbieders in het sociaal domein, die een vaccinatieafspraken COVID-19 in één van de GGD vaccinatielocaties hebben terwijl ze zijn ingeroosterd;
 - b) Extra kosten (waaronder personeelskosten) als gevolg van het vaccineren binnen de intramurale instelling (zowel personeel als cliënten);
 - c) Eventuele reiskosten van personeel naar een vaccinatie locatie vallen **niet** (meer) onder de meerkostenregeling;

5. Minderkosten

Bij het indienen van minderkosten geldt – net als bij het indienen van meerkosten – dat het niet mogelijk noch de bedoeling is om op grond van de regeling de minderkosten tot op detailniveau te verantwoorden.

³ 'Extra inhuur' kan extern ingehuurd en/of eigen personeel betreffen; verduidelijking d.d. 27 juli 2022.

⁴ Als bijvoorbeeld het ziekteverzuim in 2022 uitkomt op acht procent (8%) terwijl het ziekteverzuimpercentage in 2019 zes procent (6%) bedroeg, resulteert dit in een bovenmatig ziekteverzuimpercentage van twee (2%). Dit percentage is daarmee de basis voor de berekening van de in te dienen meerkosten.

⁵ Par. 3.1 sub f onder i) is op verzoek van de VNG en in overleg met het ministerie van VWS aangevuld met een beschrijving en instructie (advies) betreffende de berekening van *bovenmatig ziekteverzuim*, d.d. 4 juli 2022

Met andere woorden dient er, getoetst aan het proportionaliteitsbeginsel en het redelijkheid- en billijkheidsprincipe, een balans te zijn tussen administratieve lasten bij de zorgaanbieder en het specificeren en verantwoorden van minder- en meerkosten ten behoeve van de gemeente:

- 1) De minderkosten die betrekking hebben op deze regeling Meerkosten 2022 zijn gerelateerd aan geleverde zorg én hebben betrekking op één van de kostencategorieën:
 - a) Minder reiskosten woon-werkverkeer
 - b) Minder reiskosten voor dienstreizen
 - c) Minderkosten gerelateerd aan gebruik van kantoor, gebouw of zorglocatie:
 - i) Minderkosten catering
 - ii) Minderkosten schoonmaak
 - iii) Minderkosten nutsvoorzieningen
 - d) Minderkosten voor inhuur personeel
 - e) Minderkosten gerelateerd aan alternatieve zorgvormen
 - i) Hotelmatige minderkosten
 - ii) Minderkosten voor voeding
 - iii) Directe persoonsgebonden minderkosten
 - f)

(Advies aan de contractpartijen is om minderkosten tijdig met elkaar af te stemmen)